
Talousarvioaloite kotihoidon tuen kuntalisän palauttamisesta 1-2-vuotiaille lapsille

Helsingin kaupunginvaltuusto teki vuoden 2021 talousarviosta päättäessään päätöksen rajata kotihoidon tuen kuntalisän 1.6.2021 alkaen vain alle 1-vuotiaille kotona hoidettaville lapsille.

Helsinki-lisä mahdollisti ennen sen leikkaamista nykyistä useammalle perheelle lapsen hoitamisen kotona vanhempainvapaan jälkeen. Osassa perheistä myös isommat sisarukset olivat tällöin joko osittain tai kokonaan kotihoidossa. Ilman kuntalisää hoitovapaalle jääminen on mahdollista lähinnä hyvätuloisille perheille korkeiden asumiskustannusten Helsingissä.

Lasten kotihoitoa ja päiväkodeissa annettavaa varhaiskasvatusta ei tule asettaa vastakkain. Valtaosa lapsiperheistä käyttää Suomessa kotihoidon tukea jossain vaiheessa ennen kuin lapsi täyttää kolme vuotta. Osa perheistä käyttää tukea vain muutaman kuukauden. Tutkimusten mukaan kotihoidon tuen taso vaikuttaa siihen, miten pitkään perhe hoitaa lastaan kotona kotihoidon tuella.

Alle 3-vuotiaiden lasten määrä varhaiskasvatuksessa on noussut Helsingissä merkittävästi kuntalisän leikkaamisen jälkeen. Tarkastuslautakunta toteaa vuoden 2022 arviointikertomuksessa: ”Jos päiväkotiin tulevien alle kolmevuotiaiden lasten määrä olisi noudattanut samanikäisen väestön määrän kehitystä, laskua olisi ollut 5,5 prosenttia vuodesta 2017 vuoteen 2022. Toteutunut kasvu on ollut 33 prosenttia.”

Helsingissä on ollut suuria vaikeuksia vastata perheiden palvelutarpeisiin viime vuosina. Yhä useampi vanhempi on joutunut siirtämään töihin paluuta, koska lapselle on osoitettu päiväkotipaikka kohtuuttoman kaukaa kotoa. Tavoite lähipäiväkotiperiaatteen noudattamisesta on jäänyt puheiden tasolle. Kotihoidon tuen kuntalisän leikkaus on heikentänyt myös mielikuvaa Helsingin perheystävällisyydestä.

Helsingin varhaiskasvatus on suurissa ongelmissa, kun vanhemmat on ajettu osin tukileikkauksilla hakemaan yksivuotiaille lapsilleen paikkaa päiväkodista. Varhaiskasvatuksen henkilöstöpula on kasvanut merkittävästi ja ollut viimeisen vuoden aikana kesto uutisena medioissa. Kaupunki on tehnyt erilaisia toimia henkilöstön saatavuuden parantamiseksi, mutta ne eivät ole vielä ratkaisseet henkilöstöpulaa ja lisänneet henkilöstön pysyvyyttä riittävästi. Varhaiskasvatuksen opettajien vakansseissa ei-kelpoisten työntekijöiden ja hoitamattomien vakanssien osuus on kasvanut tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen mukaan merkittävästi, ollen syyskuussa 2022 jo yli 40 prosenttia.

Kotihoidon tuen kuntalisän palauttaminen voisi helpottaa osittain henkilöstöpulaa. Tarkastuslautakunta toteaa myös arviointikertomuksessaan, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee selvittää, voisiko Helsinki-lisän palauttaminen joiltakin osin helpottaa vaikeaa henkilöstötilannetta.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että vuoden 2024 talousarvioon varataan riittävä rahoitus kotihoidon tuen kuntalisän palauttamiseen 1-2-vuotiaille lapsille.

Helsingissä 24.05.2023

Peltokorpi Terhi

Valtuustoryhmän puheenjohtaja

Keskustan valtuustoryhmä

Helsingin kaupunginvaltuusto

Aloite 24.05.2023

Talousarvioaloite

(1 + 1 allekirjoitusta)

Karhumaa Anna